

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

Päivitetty 16.10.2026

Tämä on Villa Vilkkaan Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

- Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman tarkoituksena on tukea Villa Vilkkaaseen sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeuden toteutumista sijoituksen aikana.

- Suunnitelman avulla vahvistamme lasten ja aikuisten yhteisymmärrystä yhteisistä toimintatavoista ja säännöistä Villa Vilkkaassa.

- Yhteinen ymmärrys säännöistä ja arjen toimintatavoista rakentaa luottamusta lasten ja aikuisten välille sekä tukee avoimuutta. Hyvää kohtelua suunnitelman avulla voidaan ehkäistä rajoitustoimenpiteiden käyttöä.

- Villa Vilkkaassa hyvästä kohtelusta keskustellaan yksilöllisesti jokaisen lapsen kanssa arjen juttutuokioissa ja omaohjaajakeskusteluissa sekä asiakassuunnitelmaneuvotteluissa. Yhteistä keskustelua aiheesta käydään Villa Vilkkaan lasten ja aikuisten muodostaman yhteisön arkisissa keskusteluissa sekä joka keskiviikko järjestettävässä lasten palaverissa eli Yhteisellä iltapalalla.

- Villa Vilkkaan lapset ovat osallistuneet Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimiseen mm. keskiviikkoisin pidettävällä yhteisellä iltapalalla, jossa Vilkkaan lapset ja aikuiset juttelevat yhdessä arjen tärkeistä asioista.

- Villa Vilkkaan hyvää kohtelua koskeva suunnitelma on luettavissa Villa Vilkkaan nettisivuilla. Yksiköstä suunnitelma löytyy tulosteena ruokailuhuoneen hyllystä. Suunnitelma käydään yhdessä läpi täällä asuvien lasten kanssa. Suunnitelma lähetetään tiedoksi sijoituksesta vastaavalle hyvinvointialueelle ja lasten omille sosiaalityöntekijöille. Tämä suunnitelma on ikään kuin lupaus siitä, että teidän lasten etu on aina kaiken toiminnan perusta.

- Tämä suunnitelma on laadittu ensimmäisen kerran 25.9.2021 ennen lasten muuttoa Villa Vilkkaaseen. Villa Vilkkaaseen sijoitetut lapset ovat osallistuneet suunnitelman tekoon sen jälkeen. Villa Vilkkaan Hyvää kohtelua koskeva-suunnitelma on päivitetty: 22.11.2022, 21.02.2023, 30.05.2023, 18.06.2024, 9.1.2025, 15.8.2025, 4.6.2026 ja 16.10.2026.

Villa Vilkkaan arvot:

- Vastuullisuus

- Villa Vilkas tuottaa palveluja lasten ja heidän läheistensä tueksi – Koemme velvollisuudeksi toimia vastuullisesti ja yhteistyössä lasten ja heidän läheistensä kanssa.

- Avoimuus

- Meillä Villa Vilkkaassa on avoin ja välittävä ilmapiiri – Toimintamme on läpinäkyvää ja avointa ja perustaa mahdollisuudet onnistuneelle yhteistyölle.

- Osallisuus

- Osallisuus on kuulumista ja kuulluksi tulemista – Luomme toiminnassamme mukanaolon ja vaikuttamisen mahdollisuudet lapsille, heidän läheisille ja muille yhteistyötahoille.

Villa Vilkkaan arki

- Villa Vilkkaassa arkea rytmittää selkeä päiväohjelma, joka luo rytmiä arkeen. Meillä on omat toistuvat arkipuuhat ja rutiinit, joita teet yhteisesti muiden lasten ja ohjaajien kanssa omien voimavarojesi ja kykyjesi mukaan. Ruokailut rytmittävät päivää ja ne ovat erittäin merkityksellisiä – ei pelkästään siksi, että saamme tarjota teille lapsille terveellistä ruokaa – vaan ennen kaikkea siksi, että voimme viettää yhdessä aikaa. Ohjaajat syövät aina yhdessä lasten kanssa.

- Arjen keskiössä sinulla on koulunkäynnistä huolehtiminen omien voimavarojen ja tavoitteiden mukaan. Läksyt tehdään pääsääntöisesti heti koulun jälkeen. Koulun kanssa sovitaan niistä tukitoimista, joita koulu tarjoaa sinun tueksi. Villa Vilkkaassa löytyy myös aina apua koulutehtävien tekemiseen.

- Arki pitää sisällään myös tekemistä yhteisen hyvän vuoksi, kuten puuhispäivät. Jokaisella lapsella on kerran viikossa puuhispäivä yhdessä sovittuna päivänä. Puuhispäivän tehtäviin kuuluu keittiötyöt, oman wc:n pesu ja omien pyykkien pesu. Villa Vilkkaan lasten kotipäivä on keskiviikko. Kotipäivänä on yhteinen siivouspäivä eli jokainen siivoaa oman huoneensa mahdollisuuksien mukaan omatoimisesti, mutta tarvittaessa aikuisten tuella ja avulla. Oman huoneen siivoukseen kuuluu tavaroiden järjestäminen, imurointi, lattian pesu, pölyjen pyyhintä ja lakanoiden vaihto.

- Arjen rutiinien vierellä vietämme hienoja reissu- ja retkipäiviä. Yhteisillä retkillä ja tekemisillä luomme ryhmähenkeä ja mukavaa ilmapiiriä, jossa on hyvä ja turvallinen kasvaa.

- Jokaisella lapsella on oikeus myös harrastaa. Pyrimme etsimään sinulle mieluisia harrastuksia – kannustamme, kustannamme ja kuljetamme. Yhdessä harrastamme lasten mielenkiinnon mukaan.

Villa Vilkkaan säännöt:

- Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sijaishuollossa. Kaikenlainen kiusaaminen ja väkivalta on Villa Vilkkaassa kiellettyä.

- Jokaisella lapsella on oikeus yksityisyyteen ja kunnioitamme sitä.

- Tupakointi, nikotiinituotteiden ja päihteiden käyttö on kiellettyä Villa Vilkkaassa.

- Emme tuo vaarallisia aineita tai esineitä Villa Vilkkaaseen.

Villa Vilkkaan arjen toimintakäytännöt

• Arvostamme hyvää käytöstä ja kunnioitamme toisiamme kaikissa tilanteissa. Selvitämme riitatilanteet puhumalla.

• Keskustelemme ja sovimme asioista sekä kuuntelemme toisiamme. Kysymme, emme oleta asioita.

• Kunnioitamme jokaisen yksityisyyttä. Emme kuvaa toisia yksikössä ja toisten huoneisiin ei mennä ilman lupaa

• Hyvään käytökseen kuuluu, ettei puhelimia käytetä ruokapöydässä.

• Kaikki menot sovitaan aina aikuisen kanssa ja sovittuja aikatauluja noudatetaan

• Hyvän vuorokausirytmin tueksi omiin huoneisiin mennään iltaisin klo:20.30.

• Vastuu yleisestä siisteydestä kuuluu meille kaikille ja jokainen korjaa omat jälkensä. Omat huoneet siivotaan keskiviikkoisin (imurointi, pölyjen pyyhintä, lattian pyyhkiminen, tavaroiden järjestäminen, roskien vienti).

• Jokainen huolehtii omista tavaroistaan. Kaikenlainen tavaroiden ja rahan lainaaminen, vaihtaminen ja myyminen on kiellettyä Villa Vilkkaassa.

• Jos lapsi tahallisesti sotkee tai rikkoo yksikön omaisuutta, sovitaan lapsen, huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa korvauksista.

Villa Vilkkaan päiväohjelma

ARKISIN

- Herätys — Lukujärjestyksen mukaan (aamuisin toisten huoneisiin luvalla)
- Välipala — klo. 14.00 alkaen
- Hiljainen — klo. 16.30–17
- Päivällinen — klo. 17, ruokalepo 15 min
- Peliaika — päättyy klo.19
- Suihku — ennen 20.30
- Iltapala — klo. 19.30–20.30
- Huoneisiin rauhoittuminen — klo. 20.30
- Jos iltatoimet on tehty voi olla toisen huoneessa klo:21.00 asti.

VIIKONLOPPUISIN

- Herätys — viimeistään klo 10.30
- Aamupala — klo 8–10
- Lounas/brunssi — klo. 11.30–12.00
- Peliaika/leivontavuoro — lounaan jälkeen
- Päivällinen — klo.16.00–16.30, ruokalepo 15 min
- Iltapala — klo. 19.30–20.30
- Huoneisiin rauhoittuminen — klo 21.30

- Toisten huoneissa voi olla lounaan jälkeen ja jos iltatoimet tehtynä niin klo:21.00 asti.

- Hiljaisuus arkisin klo 21 ja viikonloppuisin klo 22.

Lasten itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja tukeminen

- Sinulla on monta mahdollisuutta vaikuttaa Villa Vilkkaassa. Keskeisin vaikuttamispaikka on Villa Vilkkaan sitoutuneet työntekijät, joilla on vilpitön halu auttaa. Heille voit kertoa aina asioista, jotka mietityttävät. Heidän tehtävä on kuulla sinua ja auttaa sinua kasvussasi.

- Sinun arjessasi on myös useita paikkoja vaikuttaa juuri sinun asioihisi:

    - ARKI: Kaikki Vilkkaan aikuiset ovat sinua varten.
    - OMAOHJAAJA: Sinun oma työntekijäsi. Aina valmiina kuuntelemaan sinua.
    - SOSIAALITYÖNTEKIJÄ: Sinulla on aina oikeus olla yhteydessä omaan sosiaalityöntekijääsi. Tallennamme yhdessä sosiaalityöntekijän yhteystiedot puhelimeesi, kun muutat Villa Vilkkaaseen asumaan.
    - VILLA VILKKAAN YHTEINEN ILTAPALA keskiviikkoisin: lapset ja ohjaajat kokoontuvat yhteiselle iltapalalle, jossa sinulla on mahdollisuus tuoda toiveitasi ja näkemyksiäsi ilmi. Yhteisellä iltapalalla palkitaan viikon onnistuja ja koulunkäynnissä viikon aikana hienosti onnistuneet.

Lasten itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja tukeminen

- KUUKAUSIKOOSTEET: Omaohjaajasi laativat joka kuukausi koonnin sinun kuulumisistasi sinun sosiaalityöntekijällesi. Sinulla on oikeus olla vaikuttamassa koosteen sisältöön. Ennen koosteen lähettämistä omaohjaajasi käy sinun kanssasi läpi koosteen ja voitte keskustella sen sisällöstä. Tämän keskustelun jälkeen omaohjaaja kirjaa koosteeseen sinun näkemyksesi. Myös sinun terveisesi sosiaalityöntekijälle lisätään koosteeseen sinun niin halutessasi. Kannattaa käyttää tätä mahdollisuutta – sosiaalityöntekijä voi vaikuttaa asioihisi monella tapaa.

- ASIAKASSUUNNITELMA: Asiakassuunnitelmaneuvottelut pidetään yleensä kaksi kertaa vuodessa, mutta tarvittaessa useamminkin. Neuvotteluun osallistuvat lapsi, vanhemmat, sosiaalityöntekijät ja omaohjaaja sekä tarvittaessa muitakin sinun asioissasi mukana olevia ihmisiä. Neuvottelussa yhdessä keskustellen sovitaan sijoituksen tavoitteista, arvioidaan miten sinulla on mennyt, kuullaan läsnäolijoiden mielipiteet ja tehdään uusi asiakassuunnitelma ja mietitään yhdessä, miten tuo suunnitelma saadaan toteutetuksi. Asiakassuunnitelmaneuvottelussa päätetään myös yhteydenpidosta sinun läheistesi kanssa sekä kotilomistasi. Sosiaalityöntekijä tekee neuvottelusta virallisen asiakassuunnitelma-asiakirjan, joka lähetetään vielä sinulle luettavaksi.

- HOITO- JA KASVATUSSUUNNITELMA: Suunnitelma on sinun ja huoltajiesi sekä omaohjaajan yhteinen työkalu, jossa asiakassuunnitelmaa konkretisoidaan ja mietitään millä keinoilla tavoitteisiin pyritään. Omaohjaaja pitää huolen, että suunnitelma käsitellään henkilökuntapalaverissa, jotta kaikki Vilkkaan ohjaajat tietävät, mitkä asiat ovat sinun kohdalla tärkeimmät.

Lasten itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja tukeminen

- Sinun mielipiteisiin ja toiveisiin kiinnitetään Vilkkaassa erityistä huomiota. Jokaisella lapsella on oma huone, jonka hän voi sisustaa mieleisekseen. Lapset osallistuvat mm. ruokalistan suunnitteluun ja voivat vaikuttaa yhteisen tekemisen ja retkien sisältöön. Lapset voivat esittää toiveita Vilkkaaseen hankittavista harrastusvälineistä ja omaohjaaja-aikojen ohjelmasta.
- Villa Vilkkaassa lapset päättävät itse kuukausirahan käytöstä.
- Vuonna 2026 kuukausirahan määrä on alle 15 vuotiailla 42€/kuukausi ja 15 vuotta täyttäneillä 66€/kuukausi.
- Lapset voivat vaikuttaa myös omiin hankintoihinsa, kuten vaate- ja hygieniatuoteostoksiin.
- Villa Vilkkaassa lapsilta kysytään säännöllisesti palautetta omaan sijoitukseen ja Vilkkaan toimintaan liittyen. Kaksi kertaa vuodessa saat palautekyselyn täytettäväksesi.

Rajoitustoimenpiteet

- Joskus voi olla tilanteita, jolloin lapsen välttämätön huolenpito vaatii rajoittamistoimenpiteitä. Rajoittamistoimenpiteiden käyttö on viimesijaisin keino puuttua lapsen tilanteeseen. Jokaisen lapsen kanssa pyritään sopimaan etukäteen toimintamallit, miten eri tilanteissa toimitaan, esimerkiksi konfliktitilanteissa. Selkeillä rakenteilla pyritään ennakoimaan sellaisten tilanteiden syntymistä, joissa olisi tarvetta käyttää rajoituksia.

- Villa Vilkkaassa lastensuojelulain mukaisia rajoituksia ei käytetä rangaistuskeinona, vaan niitä käytetään ainoastaan siinä määrin kuin lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus tai lapsen sijaishuollon tarkoituksen toteutuminen välttämättä vaatii.

- Lapsella on aina oikeus keskustella häneen kohdennetuista rajoitustoimenpiteistä Villa Vilkkaan henkilökunnan, vanhempien/huoltajien ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Villa Vilkkaan henkilökunta mahdollistaa ja tukee lasta näiden keskusteluiden toteutumisessa lapsen toiveiden mukaisesti.

- Rajoitus on toteutettava turvallisesti lapsen ihmisarvoa kunnioittaen, hänen yksilöllinen tilanteensa, ikänsä, sukupuolensa ja kulttuuritaustansa ja uskonnollinen taustansa huomioiden.

Rajoitustoimenpiteet

- Rajoituksen aikana on huolehdittava lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perustarpeista. Rajoitus ei saa sisältää alistamista, kurittamista eikä muulla tavoin loukkaavaa kohtelua.
- Rajoituksen käyttö on lopetettava heti, kun rajoittaminen ei ole enää välttämätöntä.
- Lapsen kanssa keskustellaan rajoitustoimenpiteestä ja sen mahdollisista vaikutuksista hoito- ja kasvatussuunnitelmaan. Lapsen vanhempien/huoltajien kanssa keskustellaan myös lapseen kohdistuneesta rajoitustoimenpiteestä ja sen vaikutuksista.
- Lapsi ja huoltaja saavat aina kirjallisen päätöksen rajoitustoimenpiteestä, josta lastensuojelulain mukaan kuuluu tehdä kirjallinen rajoitustoimenpidepäätös. Päätös käydään aina lapsen kanssa yhdessä läpi ja rajoituksen käytöstä tehdään arvio.

Rajoitustoimenpiteet

- Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen on mahdollista, kun sijaishuoltosi on järjestetty lastensuojelulaitoksessa, kuten Villa Vilkkaassa, ja olet kiireellisesti sijoitettu tai huostassa.
- Rajoitustoimenpiteet on lueteltu lastensuojelulaissa. Villa Vilkkaassa voidaan tarvittaessa käyttää seuraavia lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä:

  - Yhteydenpidon rajoitus (LSL 62 §)
  - Aineiden ja esineiden poisottaminen kodin ulkopuolelle sijoitetulta lapselta (LSL 4b §)
  - Aineiden ja esineiden poisottaminen lastensuojelulaitoksessa (LSL 65 §)
  - Henkilöntarkastus (LSL 66§)
  - Henkilönkatsastus (LSL 66 a §)
  - Omaisuuden ja tilojen tarkastaminen sekä lähetysten tarkastaminen luottamuksellista kirjettä tai viestiä lukematta (LSL 67 §)
  - Kiinnipitäminen lastensuojelulaitoksessa (LSL 68 §)
  - Kiinnipitäminen lapsen luvatta lastensuojelulaitoksesta poistumisen estämiseksi (LSL 68 a §)
  - Liikkumisvapauden rajoittaminen (LSL 69 §)
  - Luvatta lastensuojelulaitoksesta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen (LSL 69 a §)
  - Lapsen kiinniotto (LSL 69 b §)
  - Kiinniotetun lapsen kuljettaminen (LSL 69 c §)

Rajoitustoimenpiteet Kuka voi päättää rajoittamisesta?

- Sinulle nimetty sosiaalityöntekijä voi päättää,
  - että viestiä tai muuta lähetystä, joka on tarkastettu, ei luovuteta sinulle.
  - liikkumisvapauden rajoittamisesta, jos rajoittaminen on tarpeen pidempään kuin seitsemän vuorokautta
  - erityisen huolenpidon lopettamisesta
  - yhteydenpidon rajoittamisesta kiireellisen sijoituksen yhteydessä.
- Johtava sosiaalityöntekijä voi päättää
  - yhteydenpidon rajoittamisesta ja olinpaikan ilmoittamatta jättämisestä esimerkiksi vanhemmille.
  - erityisen huolenpidon aloittamisesta ja jatkamisesta
- Villa Vilkkaan johtaja tai hänen määräämänsä hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva ohjaaja voi päättää
  - aineiden ja esineiden poisottaminen kodin ulkopuolelle sijoitetulta lapselta
  - aineiden ja esineiden poisottamisesta lastensuojelulaitoksessa
  - henkilönkatsastuksesta
  - henkilöntarkastuksesta
  - omaisuuden, tilojen, viestien ja muiden lähetysten tarkastamisesta
  - enintään seitsemän vuorokautta kestävästä liikkumisvapauden rajoittamisesta
  - kiinnipitämisestä lastensuojelulaitoksessa
  - kiinnipitämisestä lapsen luvatta lastensuojelulaitoksesta poistumisen estämiseksi
  - luvatta laitoksesta poissaolevan lapsen etsinnästä ja palauttamisesta
  - lapsen kiinniotosta
  - kiinniotetun lapsen kuljettamisesta
- Villa Vilkkaan johtaja tai hänen sijaisensa voi päättää lyhytaikaisesta, enintään 30 vuorokautta kestävästä, yhteydenpidon rajoittamisesta.

Esimerkkitilanteita eri rajoitustoimenpiteiden käyttämisestä

Toimenpide ja esimerkkitilanne rajoituksen käytöstä	Perusoikeus, jota toimenpide koskee	Lastensuojelulain säännös
Yhteydenpitoasi vanhempiin ja kavereihin rajoitetaan, koska yhteydenpito vaarantaa sinun turvallisuutta	Yksityiselämän ja perhe-elämän suoja, luottamuksellisen viestin suoja	62§ Yhteydenpidon rajoittaminen
Liikkumistasi sijaishuoltopaikan ulkopuolella rajoitetaan, koska olet käyttänyt päihteitä ja ollut hatkassa	Henkilökohtainen vapaus ja itsemääräämisoikeus	69§ Liikkumisvapauden rajoittaminen
Sinun huone ja huoneessa oleva omaisuutesi tarkastetaan, koska epäillään, että siellä on päihteitä tai esineitä, joilla voit vahingoittaa itseäsi	Yksityiselämän suoja ja luottamuksellisen viestin suoja ja omaisuuden suoja	67§ Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen
Sinulta otetaan pois alkoholia	Omaisuuden suoja	65§ Aineiden ja esineiden poisottaminen lastensuojelulaitoksessa
Vaatteesi taskut tarkastetaan, koska epäillään sinulla olevan vape ja sytkäri taskussa	Omaisuuden suoja ja yksityisyyden suoja	66§ Henkilöntarkastus
Sinusta pidetään kiinni	Henkilökohtainen vapaus ja yksityisyyden suoja	68§ Kiinnipitäminen
Sinulta otetaan sakset, koska satutit itseäsi niillä	Omaisuuden suoja	4 b § Aineiden ja esineiden poisottaminen sijoitetulta lapselta
Sinut otetaan pikahuumetesti, koska vaikutat päihtyneeltä	Itsemääräämisoikeus	66a Henkilönkatsastus

Turvallisuudesta huolehtiminen

- Jos rajoitustoimenpiteisiin joudutaan turvautumaan, se tehdään hienovaraisesti ja aina yksilöllisesti. Villa Vilkkaassa ei käytetä missään muodoissa yhteisörangaistuksia.

- Yksikön muiden lasten turvallisuudesta huolehditaan rajoitustoimenpiteisiin turvauduttaessa. Tietoa tapahtuneesta annetaan siinä määrin kuin se on mahdollista, yksityisyydensuojaa ja vaitiolovelvollisuutta kunnioittaen. Tarvittaessa muut yksikön lapset ohjataan eri tilaan kuin missä rajoitustoimenpiteen suorittaminen tapahtuu.

- Rajoitukset ovat yksilöllisiä, mutta toisinaan niihin johtaneet tilanteet tulee purkaa kaikkien paikalla olijoiden kesken, ettei yhdellekään lapselle tule väärää kuvaa rajoitustoimenpiteiden käytöstä.

Turvallisuus

- Villa Vilkkaassa käydään uuden lapsen yksikköön tullessa ja säännöllisin väliajoin myöhemminkin keskustelua itsehillinnästä ja suuttumuksesta.
- Tunnetaitoja ja keskustelemalla ristiriitojen selvittämistä harjoitellaan yhdessä Villa Vilkkaan arjessa ja työstetään suunnitelmallisesti myös omaohjaajatyöskentelyssä.
- Väkivallan uhatessa tilanteen ulkopuolella olevat lapset ja mahdolliset muut henkilöt ohjataan aikuisjohtoisesti rauhalliseen tilaan, jossa ohjaajat kertovat miksi näin toimitaan ja odottavat lasten kanssa tilanteen raukeamista.
- Tilanteeseen jää tarvittava määrä ohjaajia ja tarvittaessa paikalle voidaan kutsua avuksi poliisi. Tarvittaessa yksikköön kutsutaan lisäresurssia turvaamaan lasten ja muiden henkilöiden turvallisuutta.

Tätä mieltä Villa Vilkkaan lapset ovat turvallisuudesta

- ”Turvallisuus ja terveellinen ympäristö. Saada tukea ja apua kaikissa elämäntilanteissa. Saada ilmaista kaikkia tunteitaan vapaasti”
- ”Että pystyy olemaan oma itsensä ja kokea ympäristön turvalliseksi”
- ”Villa Vilkas on minulle turvallinen paikka”
- ”Että voin olla oma itteni”
- ”Että ei ahdista, stressaa, tai pelota”

Miten toimitaan rajoitustoimen-piteen jälkeen

- Rajoitustoimenpide käydään keskustellen läpi lapsen kanssa rajoitustoimenpiteen toteuttamisen jälkeen. Yhdessä mietitään, miten vastaava voidaan jatkossa välttää. Tilanne käydään läpi heti, kun lapsi ymmärtää asian merkityksen.

- Arvioinnissa käydään lapsen kanssa läpi rajoitukseen johtanutta tilannetta, rajoituksen tarve ja perusteet, rajoituksen toteuttamistapa ja vaikuttavuus sekä toimenpiteeseen osallistuneiden ohjaajien toiminta tilanteessa.

- Rajoitus ja sen toteuttamistapa käydään läpi yhdessä myös lapsen huoltajien kanssa.

Oikeusturva-keinot

- Jos koet tulleesi kohdelluksi huonosti ja epäoikeudenmukaisesti, sinulla on oikeus tuoda se ilmi. Aikuisten velvollisuus on kuulla sinua ja pyrkiä pohtimaan asiaa lapsen edun mukaisesti.

- Apua voit aina kysyä kaikilta ohjaajilta, yksikönjohtajalta ja sosiaalityöntekijältäsi. Joskus voit olla aikuisen kanssa hyvin eri mieltä, eivätkä aikuiset muuta toimintaa siihen suuntaan kuin haluaisit. Sinulla on oikeus valittaa aikuisten tekemistä päätöksistä. Voit aina kertoa kaikille ohjaajille tai yksikönjohtajalle kokemastasi epäkohdasta. Voit pyytää myös sosiaalityöntekijää auttamaan sinua. On myös muita väyliä vaikuttaa asioihin.

- Jos asiasi ei selviä keskustelemalla, käytössäsi on erityisiä lailla säänneltyjä mahdollisuuksia turvata omien oikeuksien toteutuminen. Niitä kutsutaan oikeusturvakeinoiksi. Kukaan ei saa kieltää tai painostaa sinua luopumaan oikeudestasi käyttää oikeusturvakeinoja. Sinua ei saa myöskään rangaista oikeusturvakeinojen käyttämisestä.

Oikeusturva-keinot

Mitä?	Miksi?	Kenelle?
Oikaisuvaatimus	Viranomaisen tekemästä epätyydyttävästä päätöksestä	Päätöksen tehneelle taholle
Muistutus	Palvelun laadusta tai palvelussa saadusta kohtelusta	Sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalitoimen johtavalle viranhaltijalle
Kantelu	Jos viranomainen tai vastaava taho on toiminut lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa hoitamatta	Valvontaviranomaiselle (Lupa- ja valvontavirasto, eduskunnan oikeusasiamiehelle)
Valitus	Viranomaisen päätöksestä tai etuudesta	Hallinto-oikeudelle

Oikeusturva-keinot: Muistutus lastensuojeluasiasta

- Muistutuksen voi tehdä, jos lastensuojelun palvelut eivät vastaa etuasi ja tarpeitasi. Muistutuksen voi tehdä myös huonosta kohtelusta, kuten esim. tilanteesta, jossa työntekijät ovat toimineet epäasiallisesti tai epäammatillisesti.

- Jos haluat, voit tehdä muistutuksen itse. Myös laillinen edustajasi (huoltajasi), omaisesti tai muu läheisesi voi tehdä muistutuksen.

- Miten muistutus tehdään?
  - Tee muistutus esihenkilölle. Esimerkiksi lastenkodin johtaja tai lastensuojelun johtava sosiaalityöntekijä ovat muiden työntekijöiden esihenkilöitä.
  - Sinulla on oikeus saada apua muistutuksen tekemiseen. Sinulle pitää kertoa keneltä saat apua.
  - Sinulle täytyy kertoa, että sinulla on oikeus tehdä muistutus. Kertominen kuuluu esimerkiksi sijaishuoltopaikalle, johon sinut on sijoitettu.
  - Muistutus täytyy yleensä tehdä kirjallisesti. Jos muistutuksen kirjoittaminen ei ole mahdollista, kysy viranomaiselta, voitko tehdä muistutuksen suullisesti eli esim. puhelimessa.
  - Muistutuksen voi kirjoittaa vapaasti omin sanoin. Voit tehdä muistutuksen koska tahansa.

- Viranomaisen täytyy vastata muistutukseen noin 1-4 viikossa. Vastauksessa täytyy kertoa, mihin toimenpiteisiin muistutuksen vuoksi on ryhdytty. Muistutukseen annetusta vastauksesta ei voi valittaa.

- Voit käyttää myös muita oikeusturvakeinoja, vaikka olisit tehnyt muistutuksen.

Lähde: THL Lastensuojelun käsikirja

Oikeusturva-keinot: Kantelu lastensuojeluasiassa

- Voit tehdä kantelun, jos epäilet, että lastensuojeluasiassasi on toimittu lainvastaisesti tai epäasianmukaisesti. Kantelun voi tehdä kuka tahansa.

- Miten kantelu tehdään?
  - Tee kantelu valvontaviranomaiselle, kuten Lupa- ja valvontavirastolle tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.
  - Sinulla on oikeus saada apua kantelun tekemiseen.
  - Kantelu tehdään kirjallisesti. Kirjoita oma käsityksesi siitä, mikä on ollut lainvastaista t ai muuten asiatonta toimintaa. Kerro myös milloin se on tapahtunut.
  - Kantelun tekeminen ei maksa mitään.
  - Kantelusta annetaan ratkaisu. Ratkaisussa selvitetään onko oikeuksiasi loukattu. Jos oikeuksiasi on loukattu, valvontaviranomainen vaatii korjaamaan toimintaa lainmukaiseksi.

- Kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle:
  - Eduskunnan oikeusasiamies on Suomen ylin laillisuusvalvoja. Oikeusasiamies voi tehdä tarkastuksia esimerkiksi kouluihin ja lastenkoteihin.

- Kantelu lupa- ja valvontavirastolle
  - Lupa- ja valvontavirasto on valtion viranomainen, joka valvoo perusoikeuksien toteutumista lastensuojelussa.

Lähde: THL Lastensuojelun käsikirja

Oikeusturva-keinot: Valitus lastensuojelun päätöksestä

- Voit yleensä hakea päätökseen muutosta eli valittaa päätöksestä, jos olet tyytymätön viranomaisen tekemään päätökseen jostain palvelusta tai etuudesta. Valituksen jälkeen viranomainen tutkii tehdyn päätöksen.

- Lastensuojeluasiat ovat hallintoasioita, joissa muutoksenhakuviranomaisena toimivat hallinto-oikeudet ja ylimpänä oikeusasteena korkein hallinto-oikeus. Kun hallintotuomioistuin on tutkinut päätöksen, se voi kumota päätöksen tai muuttaa sitä. Se voi myös katsoa, että viranomainen on tehnyt päätöksen oikein.

- Päätöksessä täytyy kertoa valitusoikeudesta ja neuvoa, miten päätöksestä voi tehdä valituksen. Voit valittaa lastensuojelua koskevista päätöksistä, jos olet täyttänyt 12 vuotta. Sosiaalityöntekijän täytyy neuvoa sinua ja perhettäsi. Kun sinulle ja vanhemmillesi kerrotaan huostaanottopäätöksestä, teille pitää myös kertoa, kenelle ja miten päätöksestä voi valittaa.

Lähde: THL Lastensuojelun käsikirja

Sosiaaliasiavastaava

- Sosiaaliasiavastaava on henkilö, joka toimii asiakkaiden edun turvaajana.
- Jokaisen hyvinvointialueen tulee nimetä sosiaaliasiavastaava ja heidän yhteystiedot löydät hyvinvointialueen nettisivuilta.
- Sosiaaliasiavastaava neuvoo ja ohjaa asiakkaita heidän oikeuksissaan ja auttaa kantelun, muistutuksen tai valituksen tekemisessä.
- Hän ei voi muuttaa tehtyjä päätöksiä.
- Palvelu on maksuton.

Hyvinvointialueiden, joiden kanssa Villa Vilkkaalla puitesopimus, sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot

- Helsinki

puh: 09 310 43355 (ma–to 9–11).

- Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

puh: 040 514 2535 (puhelinaika ma ja to klo 9–13)

@: asiavastaava@itauusimaa.fi

- Kanta-Hämeen hyvinvointialue

puh: 036 293 210 (takaisinsoittopalvelu), 040 629 6190 (yhteydenotto tekstiviestitse)

- Keski-Suomen hyvinvointialue

puh: 014 269 2600 (soittoaika ma-pe klo 8–16)

@: sosiaalijapotilasasiavastaava@hyvaks.fi

- Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

puh: 040 807 4755 ja 040 807 4756 (soittoaika ma klo 12.30–15, ti-ke klo 8.30–12 ja to klo 9–15)

@: sosiaali.potilasasiavastaava@keusote.fi

Hyvinvointialueiden, joiden kanssa Villa Vilkkaalla puitesopimus, sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

puh: 029 151 2000 (keskitetty asiointipalvelu, avoinna ma-pe klo 8–16)

@: sosiaali.potilasasiavastaava@luvn.fi

- Pirkanmaan hyvinvointialue

puh: 040 504 5249 (soittoajat ma, ke ja to klo 9–11, ti klo 12.30–14.30)

@: sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

- Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

puh: 09 419 10230 (puhelinaika ma-ti klo 12–15 ja ke-to 9–11)

@: sosiaali-japotilasasiavastaava@vakehyva.fi

Yhteystietoja:

- Lupa- ja valvontavirasto, Tampereen toimipaikka

kirjaamo@lvv.fi

asiakaspalvelu@lvv.fi

- Eduskunnan oikeusasiamies

puh: 09 4321

oikeusasiamies@eduskunta.fi

Oikeusasiamiehen internet-sivuilla on lasten ja nuorten sivut-osio:

https://oikeusasiamies.fi/lapset-ja-nuoret

Yhteystietoja:

Villa Vilkas
Ahonperänkuja 5
3380 Lempäälä

Ohjaajat 24/7 puh: 044 032 8114

Yksikönjohtaja puh: 044 449 1404